

Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΦΕΜΙΝΙΣΤΡΙΩΝ

ΟΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Όπως είχαμε αναγγείλει στο προηγούμενο φύλλο στις 6 του Μαΐου έφτασε στην Αθήνα η Πρόεδρος της Αλλιάνας (Διεθν. Ένωσης για την ψήφο και την Ισοπολιτεία της γυναίκας) κ. Μαργ. Κόρμπετ-Άσμπυ. Μαζί της ήρθε και η αντιπρόεδρος κ. Μαλατιέρ-Σελλιέ. Η Έκτ. Επιτροπή του Συνδέσμου φρόντισε άμέσως να οργανώσει δύο όμιλεις, μια στο θέατρο Διονύσια, στις 9 Μαΐου και μια στην Αρχαιολογική Έταιρία στις 11 Μαΐου. Και οι δύο όμιλεις συγκέντρωσαν πολυπληθέστατο ακροατήριο, στη δεύτερη μάλιστα η αίθουσα ήταν ασφυκτικά γεμάτη.

Ο έθουσιασμός που προκάλεσαν και οι δυο όμιλεις ήταν εξαιρετικός. Και οι δύο κυρίες μίλησαν γαλλικά. Στην πρώτη, σύμφωνα με την υπόσχεση που είχαμε δώσει στο κοινό, ρώτησε η Πρόεδρος του Σ. Δ. Γ. αν επιθυμεί το ακροατήριο μετάφραση ελληνική: Όμόφωνα σχεδόν απάντησε πως δε χρειάζεται.

Στη δεύτερη, επειδή η όμιλία της κ. Άσμπυ ήταν πού πολύ τεχνική και επιστημονική ζήτησαν ελληνική μετάφραση, που την έκαμε άμέσως η Γεν. Γραμματέας του Σ. Δ. Γ. κ. Μαρία Σβώλου.

* * *

Η πρώτη διάλεξη είχε θέμα «τις σημερινές κα-

τευθύνσεις του φεμινισμού και τα πρακτικά των αποτελέσματα» και η δεύτερη «τα κυριώτερα φεμινιστικά ζητήματα» και ήταν μια ανάλυση για τα κυριώτερα ζητήματα που έθιξαν μόνο την πρώτη φορά.

Στην πρώτη διάλεξη η κ. Αύρα Θεοδωροπούλου παρουσίασε τις δύο όμιλεις στο κοινό εκθέτοντας με λίγα λόγια τη δράση της κάθε μιας στη φεμινιστική κίνηση του τόπου της καθώς και στη Διεθνή Ένωση αναφέροντας ότι ο Σύνδεσμός μας χρωστά την πρώτη του οργάνωση στην Αλλιάνας που και τον καθοδήγησε στα πρώτα του βήματα και τον έβροθήθησε πάντα με τη συστηματική και μεθοδική του εργασία. Την ευχαρίστησε έπειτα έξ όνόματος των Έλληνίδων φεμινιστριών για τη θαυμαστή τους αλληλεγγύη να υποβληθούν σε τόσους κόπους με το σκοπό να βοηθήσουν τις Έλληνίδες στον αγώνα τους.

Στη δεύτερη διάλεξη που διευθύνονταν πάλι από την κ. Θεοδωροπούλου δόθηκε πρώτα έ λόγος στη Δνίδα Χαρ. Αποστολίδου, Γεν. Γραμματέα του Εθνικού Συμβουλίου Έλληνίδων, που εξέφρασε την ευγνωμοσύνη του Έλληνικού λαού προς τις χώρες από τις οποίες κατάγονται οι εκλεκτές κυρίες για την άμέριστη συνδρομή τους στη νέα τραγική συμφορά

που έρχεκε τήν 'Ελλάδα με τόν καταστρεπτικό σεισμό τής Κορίνθου. Χώρα όμως άπ' αυτή τήν εύγνωμοσύνη, έμεις είπε οι γυναίκες τής 'Ελλάδας θφείλομε και άλλη έξίσου μεγάλη, προσωπικά στις δύο έκλεχτές ξένες μας για τήν άλληλεγγύη, που έδεξαν με τό νάρθουσε από τόσο μακρυά για να προαγάγουν τή φεμινιστική ιδέα στην 'Ελλάδα. Το Έθνικό Συμβούλιο τών 'Ελληνίδων σάν ελάχιστο φόρο τιμής, είπε, τις ώνόμασε επίτιμα μέλη του. Το κοινό δέχτηκε τήν άπόφαση αυτή και τήν προστώνηση τής Δίδας 'Αποστολίδη με θερμά χειροκροτήματα.

* * *

ΟΙ ΟΜΙΛΙΕΣ ΤΗΣ Κας ΑΣΜΠΥ

Συμπύσσοντας και τις δύο ομιλίες τής κ. 'Ασμπυ δημιοεύομε πάρα κάτω τό περιεχόμενό τους:

«Σάν Πρόεδρος τής «Διεθνικής Ένωσης για τήν ψήφο και τήν ίσοπολιτεία τών γυναικών» που άγκαλιάζει 40 τμήματα έθνικά σέ 8λες τις ήπειρους και από τά έποια 28 έχουν ήδη δώσει πολιτικά δικαιώματα στις γυναίκες, σάς φέρνω με τό χαιρετισμό τών γυναικών αυτών, τήν έκφραση τής στενής άλλη λεγγύης που μάς ένώνει 8λες. Όμως νομίζω πώς πρέπει να σά, έκφράσω άμέριστο τόν θαυμασμό μου για τις γυναίκες τής 'Ελλάδας στή συμβολή τους στό έργο τής προορυγικής αναγέννησης και σύχρονα τήν άπορία μου πώς δέν δόθηκαν άκέμα στί: 'Ελληνίδες πολιτικά δικαιώματα. Μήπως τυχόν—λέει με έν:ελώς άγγλικό χιούμορ ή κ. 'Ασμπυ—οι γυναίκες εδώ άν και τόσο ίκανές είναι λιγώτερο έξυπνες ή μήπως οι άνδρες σας έχουν λιγώτερο θάρρος για μία τέτια μεταρρύθμιση; Σήμερα στην 'Αγγλία δόθηκαν πιά πολιτικά δικαιώματα όπé ίσους βρους και στις γυναίκες από τό σημερινό συντηρητικώτατο και ήμπεριαλιστικό Πρωθυπουργό της και τό γεγονός μόνον αυτό θάπρεπε να πείσει και τόν πιδ φουερδ άντιφεμινιστή, άφου ή τύχη τής Βρετανικής Αυτοκρατορίας έρίσκειται στά χέρια τών γυναικών σήμερα, γιατί οι γυναίκες είναι περισσότερες από τούς άντρες στην 'Αγγλία, όπως είναι γνωστό. Όμως δέν πρέπει να νομιστή 8ι οι γυναίκες είναι συντηρητικώτερες από τούς άντρες. Η πείρα μας από τήν πολιτική συμμετοχή της στις διάφορες χώρες μά; απέδειξε 8τι οι γυναίκες ακολουθούν 8λα τά κοινωνικά ρεύματα και κατανέμονται έκάστοτε στά διάφορα κόμματα σάν άτομα και όχι συνολικά σάν γυναίκες. Άλλως τε τό 8τι άλλοτε μέν χρησιμοποιείται τό έπιχείρημα 8τι οι γυναίκες είναι συντηρητικές και άλλοτε είναι προοδευτικές ενάντια στην άπονομή τών πολιτικών τους δικαιωμάτων είναι χαρακτηριστικό 8τι δέν έχει καμιά άληθινή βάση.

Η Διεθνική Ένωση, που είμαι πρόεδρος της σήμερα, ιδρύθηκε πριν από 15 χρόνια και περιέλαβε τούς φεμινιστικούς συνδέσμους λίγων χωρών στην άρχή. Σήμερα αντιπροσωπεύονται σ'αυτή γυναίκες από 8λες τις φυλές και 8λες τις ήπειρους, από τήν 'Ισπανία, ώ; τή Νότιο 'Αφρική ως τις 'Ινδίες, τήν Κίνα, τήν 'Ισπανία και τις δημοκρατίες τής 'Αυστραλίας και τής 'Αμερικής. Κάθε τρία χρόνια σέ διεθνή συνέδρια δίνονται οι κατευθύνσεις τών ενεργειών μας από τις άντι-

πρόσωπες τών τμημάτων μας. Στην άρχή είχαμε στενώτερο σκοπό, τήν άπόχτηση τών πολιτικών μας δικαιωμάτων. Σήμερα άγκαλιάζομε όχι μόνον αυτό και σκοπούς που άφορούν μόνον τή γυναίκα, μά και άλλους που άγγίζουν μερικά από τά μεγαλύτερα προβλήματα που συγκλονίζουν τή σημερινήν ανθρωπότητα, σάν τό πρόβλημα τής ειρήνης.

Για τήν ειρήνη.

Για τό άντίκρουσμα του προβλήματος αυτού τό 8σο τό δυνατόν άντικειμενικώτερο και έπιστημονικώτερο ή Διεθνική Ένωση δημιούργησε ειδική έπιτροπή που έκρινε σκόπιμο να συκαλέσει ειδική διάσκεψη για τή μελέτη του τόν περασμένο Νοέμβριο στό 'Αμστερταμ. Δέν είπαμε εκεί μεγάλα λόγια. Προσπαθήσαμε να έρευνήσουμε άντικειμενικά τις αίτίες τών πολέμων, οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές, να καταλήξομε στό τί μπορεί να γίνει άμέσως για να προβάλομε έπειτα τά παρίσματα μας στή γυναικεία διεθνή γνώμη και να τήν ώθήσομε να έξασκήσει 8λη της τήν πίεση συνδυασμένη στις διάφορες χώρες για τήν προαγωγή του ζητήματος.

Τό καθαυτό φεμινιστικό έργο μας έκδηλώνεται στις έξής κατευθύνσεις:

Για τά πολιτικά δικαιώματα

Τό ζήτημα αυτό άφορά κυρίως τις γυναίκες τών χωρών 8που δέν έχουν χειραφετηθή αυτό. Εύτυχώς 8 αριθμός τών χωρών αυτών μικραίνει κάθε μέρα γιατί ή πείρα που άποχτήθηκε και από τή λιγώχρονη έστω συμμετοχή τών γυναικών στή Δημόσια ζώή στις μεγαλύτερες χώρες τής γής είναι ίκανή να πείσει και τούς πιδ άντιδραστικούς. Η ειδική έπιτροπή τής Διεθνικής Ένωσης εργάζεται για να ρίξει και τά τελευταία έμπόδια με τήν πεποιθήση πώς τό ζήτημα αυτό έχει λυθεί και πώς είναι ζήτημα μικρού πιά χρόνου ή γενική καθόριση τής γυναικείας ίσοπολιτείας. Στην 'Αγγλία, μ' 8λες τις δυσκολίες που έμποδίζουν τις γυναίκες να έκλεγούν στή Βουλή—ή κυριώτερη άπ' αυτές είναι τό σημερινό έκλογικό σύστημα—είναι ήδη 8 γυναίκες στή Βουλή—ή τελευταία στην άναπληρωματική έκλογή—από τις 8ποίες δύο έχουν ήδη γίνει κοινοβουλευτικοί ύφυπουργοί, ή Ανίθα Μαργ. Βόνφιλδ του 'Εργατικού κόμματος και ή δούκισσα του 'Αθολ στή σημερινή συντηρητική Κυβέρνηση στό Υπουργείο τής Παιδείας.

Σήμερα με τήν επέχταση τής καθολικής ψηφοφορίας και στις γυναίκες με ίσους βρους έλπίζομε πώς 8 αριθμός τών γυναικών βουλευτών ή' αύξήσει. Γυναίκες Δήμαρχοι υπάρχουν σήμερα 14 στην 'Αγγλία. Άπ' αυτές μία δημαρχεύει στή μεγάλη 'Αγγλική πόλη τής Δίβερπουλ 8που έκλέχτηκε τελευταία χάρη στις μακρόχρονης ύπηρεσίες που είχε προσφέρει σάν άτομο στόν πληθυσμό τής πόλης αυτής μετέχοντας σέ κάθε είδους εκπαιδευτική προσπάθεια ή ενέργεια για κοινωνική πρόνοια.

Στά Δημοτικά συμβούλια μετέχουν 500 γυναίκες και 1500 στά Κρινωτικά 'Εκείνο που μπορούμε να ποούμε άσφαλώς σήμερα είναι 8τι ή συμμετοχή τών γυναικών στην 'Αγγλία συνετέλεσε στό να άνεβή ή στάθμη τής ήθικής στην πολιτική. Με τήν έπιβολή τους κατορθώνουν να σδύνουν από τά ψηφοδέλτια τών

κομμάτων πολλούς υποψηφίους πολιτικάντηδες. Έτσι η επιρροή τους που εκδηλώνεται έντελώς αυθόρμητα για την εξυγίανση των πολιτικών ήθων είναι αναμφισβήτητη.

Για να κατευθύνει τις γυναικείες ενέργειες στην πολιτική για τα ζητήματα που άφορουν τη γυναίκα και γενικά τα ανθρωπιστικά, η Διεθνική Ένωση έχει συστήσει και την ειδική επιτροπή των γυναικών ψηφοφόρων. Είναι χαρακτηριστικό ότι και στην Αγγλία και σε πολλά άλλα Κράτη οι γυναίκες μολονότι διαμοιράζονται σ' όλα τα κόμματα που χωρίζονται στις απόψεις τους για τα μεγάλα γενικά ζητήματα κατορθώνουν να βρίσκουν σημεία επαφής και να εξασκούν κοινή πίεση για ζητήματα που άφορουν την καλύτερη ζωή της γυναίκας ως και για τα μεγάλα ανθρωπιστικά ζητήματα.

Για την κοινωνική ήθικη.

Η Διεθνική Ένωση εργάζεται επίσης για μια κοινή ήθικη για τα δύο φύλα, ζητά να λείψει κάθε ειδικός νόμος που κανονίζει διαφορετική ήθικη για τη γυναίκα με το σκοπό άφου άρθει κάθε άδικη ανισότητα, άντρες και γυναίκες να τείνουν σε μίαν ανώτερη ήθικη και σχετικά με τις σχέσεις των φύλων. Θέλει να εξαλειφθή το αίσχος της σωματεμπορίας και εξετάζει όλα τα κοινωνικά αίτια που το δημιουργούν, Ένταίνει όλες τις προσπάθειές της για να λείψει ο άνδραβερς και άχρηστος ό θεσμός του κρατικού διακανονισμού της ανηθικότητας που αποτελεί στίγμα στις χώρες όπου ακόμα ύφίσταται. Η Αγγλία λέγει έχει απαλλαγεί πρό 50 χρόνων κάτω από την πίεση των φεμινιστικών και εργατικών γυναικείων οργανώσεων και χάρη στον αποστολικό ζήλο της Ζοζεφίνας Μπούτλερ που τελευταία η Αγγλική πρωτεύουσα έώρτισε την εκατονταετηρίδα της γέννησής της. Είναι χαρακτηριστικό πως στο μεγάλο πολιτικό μνημόσυνο της έσπευσαν μυριάδες λαού που την κατέταξαν μεταξύ των μεγάλων αποστόλων ανθρωπιστών, των άγιων τους. Στην Ελλάδα δυστυχώς το σύστημα του Κρατικού Διακανονισμού ύφίσταται ακόμα. Άλλά πρέπει να λείψει γιατί με άλλο τρόπο ζητιέται σήμερα και πετυχαίνεται η καταπολέμηση των μεταδοτικών νοσημάτων. Άκριβως δέ γι' αυτό πρέπει να καταβληθή κάθε προσοχή να λείψει ή να μή εισάγεται το νέο σύστημα του Διακανονισμού (neo réglementation) που συνίσταται στην υποχρεωτική θεραπεία. Σύστημα εξίσου κακό και άνελεύθερο με το πρώτο γιατί παρά τη φαινομενική του ισότητα, βαραίνει τελικά μόνο τις φτωχές τάξεις και ιδιαίτερα τις φτωχές γυναίκες. Σήμερα προς τρεις κατευθύνσεις στρέφεται ή αποτελεσματική καταπολέμηση των νόσων αυτών α) στην ελεύθερη μουσική και δωρεάν θεραπεία, προσιτή σ' όλους τους κατοίκους μιάς χώρας β) στο διαφωτισμό των νέων και γ) στην ίδρυση της γυναικείας αστυνομίας. Για το τελευταίο ζήτημα ή Διεθνική Ένωση ώ. ισε ιδιαίτερη επιτροπή με το σκοπό να το ώθησει και στις λοιπές χώρες με την πεποίθηση ότι τα αποτελέσματά του από ήθικη και υγιεινή άποψη ιδιαίτερα για την νεότητα είναι πραγματικά ευεργετικά.

Για τη γυναικεία εργασία.

Ιδιαίτερη επιτροπή έχει συσταθεί επίσης για τη Γυναικεία εργασία. Είναι γνωστή ή αρχή μας: Ίση άμοιβή για ίση εργασία. Έλευθερία εργασίας και για τη γυναίκα. Προαγωγή με βάση την ικανότητα και όχι το φύλο. Στο στάδιο αυτό ό φεμινιστικός άγώνας είναι έντονος και βρίσκει πολλά έμπόξέ αίτίας της μεγάλης άνεργίας που προκαλεί συστηματική αντίδραση. Έν τούτοις οι γυναίκες καταχτούν κάθε μέρα έδαφος. Βρισκόμαστε στην Αγγλία σε συνεχή επαφή με τις γυναικείες επαγγελματικές όργανώσεις και συντονίζουμε εκάστοτε τις προσπάθειές μας για την καλλιτέρευση των όρων της γυναικείας εργασίας, Ιδιαίτερα σήμερα στην Αγγλία στρέφουμε την προσοχή μας και στη ύπάλληλο, παραμελημένη ως τώρα γιατί ή εργάτρια κατόρθωσε μετά μακρούς άγώνες να καλύτερέψει εκεί αρκετά τη θέση της με την εισαγωγή ελαχίστου ήμερομισθίου, του όχταώρου και των κοινωνικών ασφαλειών. Η Διεθνική Ένωση είναι έναντίον της ιδιαίτερης προστατευτικής νομοθεσίας της γυν. εργασίας γιατί άντι να την προστατεύει, πραγματικά θίγει τη γυναίκα από οικονομική άποψη, όπως την αποκλείει από ώρισμένα επαγγέλματα προσοδοφόρα, και την κατατάσσει πάντα με τα άνήλικα από ρουτίνα και όχι με βάση την επιστημονική αντικειμενική έρευνα. Έμεις πιστεύουμε ότι ή γυναίκα μπορεί να έχει την εθύνη των ενεργειών της και ότι ξέρει το συμφέρον της όσο τουλάχιστον ό άντρας και άν πρέπει να εκλέξει ή όχι ένα επαγγελμα. Στο τέλος δέ, ή άληθινή προστασία του εργαζόμενου είναι να πληρώνεται καλά ώστε να κρέφεται και να ζει καλά και άνδρας και ή οικογένειά του.

Οικογενειακά επιδόματα

Άκριβως για να βοηθηθούν οι πολυμελείς οικογένειες που δέν έπαρκούν οικονομικά, προσπαθούμε να προωθήσουμε το θεσμό των οικογενειακών επιδομάτων και καταρτίσαμε και ειδική επιτροπή στη Διεθνική Ένωση για τη μελέτη του. Μ' αυτό το θεσμό γίνεται ένας συμβιβασμός στις δυο αντίθετες αντιλήψεις: ότι ή εργασία πρέπει να πληρώνεται σύμφωνα με άπόδοση και την άλλη ότι καθέννας πρέπει να άπολαμβάνει από την εργασία του σύμφωνα με τις άνάγκες του. Γιατί ενώ ό εργαζόμενος πληρώνεται σύμφωνα με την άπόδοσή του πέρνει επί πλέον έπίδομα για τα παιδιά του. Ιδιαίτερα δέ ό θεσμός των οικογενειακών επιδομάτων βοηθεί τη φυσική ανάπτυξη και εκπαίδευση των παιδιών και έμποδίζει την πρόωρη εργασία τους. Έμεις ζητάμε την έφαρμογή του υπό ίσους όρους για τα δύο φύλα.

Η Νομική θέση της παντρεμένης γυναίκας

Άλλη επιτροπή μελετά τα ζητήματα της νομικής θέσης της παντρεμένης γυναίκας και ζητά τη νομική της εξίσωση με τον άντρα και άμοιβαία και άπέναντι των παιδιών και από οικονομική άποψη.

Τα έξώγαμα παιδιά.

Τέλος άλλη επιτροπή ζητά την εξίσωση του έξώ-
(Η συνέχεια στην έκτη σελίδα)

γαμου παιδιού με τὸ νόμιμο με τὴν πεποίθηση πῶς κανένας ἄνθρωπος δὲν εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὸν τρόπο τοῦ γεννήθηκε καὶ οὐκ ἀπεναντίας τὸ Κράτος εἶναι ὑπεύθυνος ἀπέναντι ὅλων τῶν ἀτόμων τοῦ τοῦ ἀποτελοῦν γιὰ νὰ τοὺς ἐξασφαλίζει ἴσους ὅρους γιὰ τὴν ἀνατροφή καὶ τὴν ἀνάπτυξή τους. Ἡ νομικὴ ἄλλως τε ἰσότης τῶν ἐξώγαμων παιδιῶν ἔχει κατορθωθεῖ σὲ πολλὰς χώρες καὶ ἂν κρίνομε ἀπὸ τῆς Σκανδιναυικῆς ἔργου ὑφίστανται ἀπὸ κέρυδι ριζοσπαστικότεροι θεσμοί, ὅχι μόνο δὲν εὐνόησαν ὅπως νομίστηκε στὴν ἀρχὴ τῆς διάλυσης τῆς οἰκογένειας, ἀπ' ἐναντίας ἀποδίδοντας καὶ στὸν πατέρα ἴση εὐθύνη μετὰ τὴν μητέρα συνετέλεσαν νὰ συμπληρωθῶν πολλὰς νέες οἰκογένειες, πράγμα τοῦ ὁ ἐναντία περίπτωση δὲν ἔλαχε συμβῆ, ἐξ ἄλλου δὲ συνετέλεσαν νὰ σέβεται περισσότερο ἡ κοινωνία καὶ τὸ παιδί καὶ τὴν μητρότητα σὰ μὴ κοινωνικὴ λειτουργία, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν νομικὴ τῆς ἀποψη.

ΟΙ ΟΜΙΛΙΕΣ ΤΗΣ κ. ΜΑΛΑΤΕΡ - Σελιέ

Ἡ κ. Μαλατέρ-Σελιέ εἶπε τὰ ἐξῆς σὲ περίληψη τῶν δύο ὁμιλιῶν τῆς :

«Στὴν ὀλιγοήμερὴ διαμονή μας στὴν ὠραία σας χώρα εἶδα πῶς ὑπάρχει στενὴ σχέση μεταξὺ τῶν δύο λαῶν μας, ὅχι μόνο στὸ καλλιτεχνικὸ καὶ τὸ ἐπιστημονικὸ καὶ τὸ φιλολογικὸ ἐπίπεδο ὅπως ἀπὸ μικρὸ παιδί εἶχα ἄλλως τε μάθει στὸ σχολεῖο, μὰ στὸ στάδιο τῆς συντηρητικότητος ἀπέναντι τῶν γυναικείων διεκδικήσεων. Βλέπω πῶς καὶ ἐδῶ χτυποῦν τὴν παροχὴ τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων στὶς Ἑλληνίδες μετὰ τὰ ἴδια ἐπιχειρήματα τοῦ συνεχίζονται ἀπὸ χρόνια πολλὰ στὴ Γαλλία καὶ πού, — λέγει μετὰ χαρακτηριστικὸ χιούμορ — ἀσφαλῶς κάνουν τὴν συναδέλφός μας Ἀγγλίδα κ. Ἀσμπυ χωρὶς νὰ τὸ θέλει, νὰ μειδιά μετὰ συγκατάβαση κρύβοντας ἴσως καὶ κάποιον οἶκτο μ' ὅλη τῆς τῆς γνωστῆ εὐγένεια! Ὅμως μπορῶ νὰ σᾶς πῶ πῶς τὰ ἐπιχειρήματα αὐτὰ δὲν τὰ υἱοθετεῖ πιά κανεὶς σεβαστὸς ἄνθρωπος. Γιατὶ κανεὶς δὲν πιστεύει πιά ὅτι κινδυνεύει ἡ οἰκογένεια, ὅτι ἡ γυναίκα θὰ χάσει τὴν χάρη τῆς ἢ ὅτι θὰ εἶναι συντηρητικὴ ἢ ὅτι τέλος δὲν ἔχει πολιτικὴν ὠριμότητα.

Αὐτὰ ἀνήκουν στὸ παρελθόν. Σήμερα ἀντὶ ἐπιχειρημάτων πείθει καὶ τοὺς πιδ ἀντιδραστικοὺς ἢ πείρα τῶσων χωρῶν τοῦ, εὐτυχέστερες ἀπὸ τῆς δικῆς μας, ἐπωφελήθηκαν νωρίτερα ἀπὸ τὸ θεσμὸν αὐτό.

Καὶ σᾶς ἐξήγησε ἡ κ. Ἀσμπυ πῶς οἱ χώρες αὐτὲς εἶναι οἱ πιδ μεγάλες καὶ οἱ πιδ πολιτισμένες ὅλης τῆς γῆς. Γιατὶ τάχα ἡ Δημοκρατικὴ Γαλλία νὰ ὑστερεῖ μέσα στὴν Εὐρώπῃ, ὅταν καὶ ἡ καθυστερημένη Ἰσπανία ἀρχίζει νὰ χειραφετεῖ πολιτικὰ τὴν γυναίκα μετὰ τὸ χέρι μάλιστα ἐνὸς Διχτάτορα; Ἄς θυμηθοῦμε τῆς παρὰ πάντων ἀντιρρήσεις γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ἐξηγήσουμε τὴ Γαλλικὴ ἐπισθοδρομικότητα. Ὁ κίνδυνος τῆς οἰκογένειας; Στὴ Γαλλία τὸ ζήτημα τέθηκε ἀσχημα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ γιὰτὶ ἡ πείρα μᾶς λέγει ἀντίθετα ὅτι ὅπου οἱ γυναῖκες ἔχουν πολιτικὰ δικαιώματα τὰ χρησιμοποίησαν γιὰ τὴν προστασία τῶν παιδιῶν. Στὴν Ἀγγλία μέσα στὴν τελευταία δεκαετία, καὶ χάρις σὲ νομοθετικὰ μέτρα τοῦ ἐπεβλήθησαν μετὰ τὴν πίεση τῶν γυναικῶν ψηφοφόρων ἢ παιδικῆς θηριμότητος κατέδραξε

ἀπὸ 300 ὄρο σὲ 69 ὄρο.

Ἐπίσης στὴν Ἀγγλία οἱ γυναῖκες κατόρθωσαν ν' ἀντικρυστῆ ἡ παιδικὴ ἐγκληματικότητα μετὰ νὸς ἐντελῶς τρόπο καὶ ἀπὸ ἐγκληματικὸ τὸ παιδί νὰ θεωρηθῆ ἀπλᾶ ἓνα ἄρρωστο ἄτομο, ἐγκαταλειμμένο ἀπὸ τὴν κοινωνία, τοῦ γι αὐτὸ τώρα πρέπει νὰ τοῦ φανῆ σπογγικὴ, νὰ τὸ διαπαιδωγῶσιν γιὰ νὰ τὸ μεταβάλει σὲ χρῆσιμο κοινωνικὸ ἄτομο. Μὴ μῆπως ἡ οἰκογένεια εἶνε ἓνα τεχνικὸ περιβάλλον ἀποκλεισμένο ἀπὸ τὸ γενικὸ περιβάλλον; Μῆπως τὸ Κράτος δὲν πέρνει τὸ παιδί, χάρη στὸ δημοκρατικὸ θεσμὸ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαίδευσης, ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν μάνα γιὰ νὰ τὸ μορφώσιν ὅπως αὐτὸ θέλει; Μῆπως δὲν τῆς τὸ πέρνει γιὰ τὸν πόλεμο; Μῆπως οἱ νόμοι δὲν ἀφοροῦν καὶ δὲν κανονίζουν λεπτομερικὰ μάλιστα τὴν οἰκογενειακὴ ζωὴ, τὴ θέση τῶν συζύγων ἀπέναντι τοῦ, καὶ ἀπέναντι τῶν παιδιῶν τοῦ. Μῆπως δὲν ἀφοροῦ τὴν ἰδιωτικὴν ζωὴ τῆς γυναίκας, τὴ σταδιοδρομία τῆς τὴν ἐπαγγελματικὴ, τὴν οικονομικὴ τῆς κατάστασι; Πῶς λοιπὸν ἡ γυναίκα δὲ θὰ πρέπει νὰ πεί τὴ γνώμη τῆς γιὰ τὴν ἐκπαίδευση τοῦ παιδιοῦ, τῆς γιὰ ζητήματα τοῦ ἀφοροῦ τὴν οἰκογενειακὴ καὶ αὐτὴ τὴν ἴδια, γιὰ ζητήματα τοῦ ἀφοροῦ τὴν οικονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ζωὴ ἐνὸς τόπου τὴν ἴδια τὴν ὑπαρξή τοῦ; Πῶς λοιπὸν ἡ γυναίκα θὰ ὑφίσταται ἐπ' ἀπειρον τῆς συνέπειες τοῦ πολέμου χωρὶς νὰ ἔχει τὴ δύναμη νὰ τὸν ἐμποδίσει; Γιατὶ βέβαια χωρὶς τὰ πολιτικὰ δικαιώματα δὲ λογαριάζεται καὶ εὐτε καταδεχόμεστε πιά τὴν ἀνεύθυνη παραση- νιακὴ γυναικεία ἀνάμιξη στὴν πολιτικὴ ζωὴ τοῦ τόπου μας. Νομίζομε πῶς δὲν εἶναι ἀπλᾶ μόνον δικαίωμα ἀλλὰ καὶ καθήκον ἡ συμμετοχὴ μας. Ἡ πολιτικὴ ἐξέλιξι ὡς ἐπικυριώτερη βία τῆς Δημοκρατίας τὴν καθολικὴ ψηφοφορία. Πῶς θὰ νωθῆ ὅμως καθολικὴ ψηφοφορία χωρὶς τὴν συμμετοχὴ τοῦ μισοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας;

Ἡ γυναικεία χάρη; Στὴ Γαλλία ὑφίσταται, ἀλομόνο, ἡ παράδοσι τῆς μεσαιωνικῆς galanterie μὰ μόνο γιὰ λίγες γυναῖκες, ἐνῶ τὸ μεγάλο πλῆθος εἰσπαλαίει ὑπὸ σκληρῶς ὅρους χωρὶς κανεὶς νὰ συγκινηθῆ ἂν ἔχει ἢ ἔχασε ὅχι τὴν χάρη τοῦ μὰ καὶ τὴν ὕψος τοῦ. Γιατὸ μόνον εἰρωνικὸ μειδιάμα ἂν ὅχι ἡ εἰλικρινέστερη ἀγανάκτησι θάταν ἡ ἀπάντησι στὸ ἐπιχειρήμα αὐτό.

Ἡ συντηρητικότητι τῆς γυναίκας; Τὸ ἐπιχειρήμα αὐτὸ τὸ μεταχειρίστηκαν στὶς διάφορες χώρες πότε ἔτσι πότε κατ' ἀντίστροφο λόγο. Ἀπόδειξι πῶς εἶναι σφαιερὸ. Ἡ ἔλλειψι πολιτικῆς ὠριμότητος; Πάντα ἀρνήθησαν σ' ἐκείνοισ τοῦ στεροῦνται κατὰ τοῦ τῶς ὀφείλεται τὴν ἱκανότητα νὰ τὸ χειριστοῦν. Εἶναι δὲ εὐκολότερος δικαιολογητικὸς τρόπος, μὰ ὁ ὅποισ ἀνάξιος ἐλευθέρων ἀνθρώπων. Ὁριμάζει κανεὶς μόνο μετὰ τὴν ἀσκησι τῶν ἐλευθεριῶν. Στὴ σκλαβιά μόνον ἐξουθενῶνεται κανεὶς. Βλέπετε ὅτι οἱ ἀντιρρήσεις αὐτὲς ὅσο καὶ ἂν εἶναι ἀληθοφανεῖς πέφτουν εὐκολα καὶ οἱ Γάλλοι δὲν εἶναι βέβαια καυτοὶ γιὰ νὰ μὴ τὸ καταλαδοῦν.

Μένουν ὅμως μερικὰ προῦργια τῆς παραδόσης στὴ Γαλλία καὶ σ' αὐτὰ μόνον ἡμεῖς συγκεντρῶνεται ἡ ἀντίδρασι : Ἡ Γαλλικὴ γενοσι.

Εἶναι φυσικὸ θὰ μοῦ πῆτε γιὰ γέροντες. Δυστυχῶς, Κύριοι καὶ Κυρίες, κοντὰ στὰ γηρατεία τὰ τόσο σεβαστὰ καὶ συμπαθητικὰ ὑπάρχουν καὶ τὰ γηρατεία τῆς διανο-

ητικότητας, της σκέψης! Να ή ἀρρώστεια τῶν Γάλλων Γερουσιαστῶν! Ἡ ἱστορία θὰ μιλήσει γιὰ τὴν . . . ἀντιδραστικὴ δημιουργία τους. Πιστέψτε με, ἡ ἱστορία ποτὲ δὲν ξεχνᾷ ὄσους μπαίνουσι μπροστὰ στὴν ἀνθρώπινη πρόοδο. Τοὺς χαρίζει τὸ μυκτηρισμὸ τῆς . . . αἰωνιότητος! Εὐτυχεῖς ὄσοι τὸν κερδίσουν!

Γιατὶ δὲν πρέπει νὰ νομιστῇ πὼς στὴ Γαλλία δὲν ὑπάρχει κίνηση φεμινιστικὴ. Στὶς τελευταῖες ἐκλογὰς οἱ γυναῖκες ὑπέδειξαν 600, ὑποψηφίους χωρὶς νᾶχουν δικαίωμα, στὶς μεγαλύτερες Γαλλικὲς πόλεις. Καὶ οἱ ὑποψήφιοι αὐτοὶ εἶχαν ἀποκλειστικὸ πρόγραμμά τους τὶς διεκδικήσεις τῶν γυναικῶν. Μὰ καὶ ἀνάμεσα στοὺς διανοούμενους καὶ τοὺς πολιτικοὺς ἔχουμε θερμοὺς φεμινιστὰς. Ὁ κ. Πουαγκαρὲ εἶναι θερμὸς φεμινιστῆς. Ἐφερε τὸ ζήτημα τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων στὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιον ὅπου πήρε 8 ψήφους ἐναντίον 5 ὥστε χωρὶς τοὺς ἀγαπητοὺς μας Γερουσιαστὰς ἡ Γαλλία δὲ θῆκεν ἀκόμα στὸ περιθώριον τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Ἐλπίζω σὰν ξαναρθῶ—σύντομα μάλιστα—στὸν ὄρατον σας τόπον, νὰ σᾶς πιστοποιήσω αὐτὴ τὴ φωνὴ πὼς τὰ δύο Κράτη μας συναγωνίζονται στὸ δρόμον τῆς πρόοδου καὶ ὄχι τῆ ἀντίδρασης.

Ἡ κ. Ἀσμπυ εἶπε γιὰ τὶς κατευθύνσεις τῆς Διεθνικῆς Ἐνωσῆς. Θᾶθελα νὰ σταθῶ στὸ ζήτημα τῆς Εἰρήνης. Νοιώθοντας τὴ μεγάλη μας εὐθύνη, σὰν γυναῖκες, γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ πρὸ συγκεντρῶναι τοὺς λαϊκοὺς παλμοὺς ὅλης τῆς γῆς δημιουργήσαμε εἰδικὴ ἐπιτροπὴ γιὰ τὴ μελέτη του. Τελευταῖα μιὰ Διάσκεψις μελέτης ὁργανώθηκε ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν μας στὸ Ἀμστερνταμ καὶ θὰ ἐπαναληφθῇ σὲ λίγο στὴ Λωζάνη. Ὁ σκοπὸς μας εἶναι νὰ μελετήσομε καλὰ τὰ οικονομικά, κοινωνικά καὶ πολιτικά αἴτια τοῦ πολέμου τὶς σημερινὲς δυνατότητες γιὰ τὴν ἀποτροπὴν του γιὰ νὰ διαφωτίσομε τὶς γυναῖκες ὅλου τοῦ κόσμου καὶ νὰ συντονίσομε τὶς ἐνέργειάς τους σὲ κοινὴ προσπάθεια. Ἦδη ἡ πίεσις ποὺ ἔκαμν οἱ τεράστιες Ἀμερικανικὲς ὁργανώσεις τῶν γυναικῶν ψηφιστῶν μαζί με τὶς ἀνάλογες Ἀγγλικὲς γιὰ νὰ θεθεῖ ὁ πόλεμος ἐκτὸς νόμου καὶ νὰ ἐξασφαλιστεῖ ἡ διαιτητικὴ λύσις ὅλων τῶν διαφορῶν εἶναι χαρακτηριστικὴ γιὰ τὴ σημερινὴ τάση τῶν γυναικείων ὁργανώσεων. Μὰ αὐτὸ εἶναι πολὺ λίγο. Ἐξέρομε πὼς τὸ νὰ ἀσφαλίσει κανεὶς τὴν εἰρήνην εἶναι δυσκολώτερον ἀπὸ τὸ νὰ ἐξαπολύσει ἕνα νέο πόλεμον. Γιατὸ ἐμεῖς οἱ γυναῖκες νοιώθομε τὸ σημερινὸ χρέος μας καὶ θὰ τὸ κάνομε ἀπλᾶ, πραγματικὰ χωρὶς τὰ μεγάλα λόγια τῶν πολιτικῶν. Θὰ τοὺς ἐπιβάλομε νὰ πραγματοποιήσουν τὴν ὑπόσχεσιν ποὺ ὄσσαν στὰ ἐκτομύρια τῶν νεκρῶν τοῦ Μεγάλου Πολέμου: Ἡὼς πεθαίνανε γιὰ νὰ λείψει ὁ Πόλεμος. Καὶ θὰ τὸ κάνομε γιὰτὶ οἱ λαοὶ δὲ θέλουν πιά τὸν πόλεμον. Καὶ οἱ λαοὶ εἰσκόουν πάνταν τὸν τρόπο νὰ ἐπιβάλλουν τὴ θέλησὴν τους».

* *

Ἡ ἐπιτυχία καὶ τῶν δύο ὁμιλητριῶν ἦσαν μοναδική. Ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ ἀκροατηρίου ἐκδηλώθηκε μὲ παρατεταμένα χειροκροτήματα. Στὴ δεύτερην διάλεξιν πλῆθος ἀπὸ ἐργαζόμενες νέες σὲ Τράπεζας καὶ Ὑπουργεῖα, δεσκάλισσες, καθηγήτριες κλπ. περικύκλωσαν τὶς δύο ὁμιλήτριες καὶ μὲ συγκίνηση τοὺς ἐσφιγγαν τὸ χέρι. Κυρίως ἀπὸ προσφυγικοὺς συναικισμοὺς.

ἐργάτριες καὶ ἐπιστήμονες τὶς εὐχαρίστησαν θερμὰ
γιὰ τὸν κόπο ποὺ ἔκαμαν νὰ ἔρθου, ὡς ἐδῶ γεμάτες
ζήλο ὕστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια συνεχοῦς καὶ ἐντατικῆς
δουλειᾶς νὰ μιλήσουν γιὰ τὸ δίκιο τῆς γυναίκας, μάλιστα ἡ Ἀγγλίδα κ. Ἀσμπυ ποὺ στὸν τόπο τῆς ἔχει
ἤδη ἡ γυναίκα σχεδὸν πλήρη νομικὴ ἰσότητα.

Καὶ αἱ δύο κυρίες ἔμειναν ἐνθουσιασμένες. Αὐτὴ
εἶναι πάντα ἡ μόνη ἱκανοποίηση ἐκείνων ποὺ σπατα-
λοῦν τὶς δυνάμεις τους ἀνοίγοντας νέους δρόμους.

Μ. Σβώλου
